

КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИВАТНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«УНІВЕРСИТЕТ СУЧАСНИХ ЗНАНЬ»

Циклова комісія з загальноосвітніх та гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. ректора

«18» квітня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 10 Економічна теорія

підготовка фахового молодшого бакалавра

освітньо-професійної програми Готельно-ресторанна справа

спеціальність 241 Готельно-ресторанна справа

Робочу програму з дисципліни Економічна теорія для підготовки фахових молодших бакалаврів за освітньо-професійною програмою Готельно-ресторанна справа

спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа

Розробник: викладач - Дмитрієва І.П.

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії з загальноосвітніх та гуманітарних дисциплін

Протокол № 1 від «17» квітня 2023 року

Голова циклової комісії _____ Дяченко-Лисенко Л.М.
(підпис)

Розглянуто і рекомендовано до затвердження педагогічною радою коледжу

Протокол № 6 від «17» квітня 2023 р.

Директор коледжу Світлана ШВИДЧЕНКО

ЗМІСТ

1	Пояснювальна записка	4
2	Навчально-тематичний план дисципліни	5
3	Календарно-тематичний план дисципліни	5
4	Теми і плани лекційних занять	6
5	Теми і план семінарських занять	9
6	Теми і питання для самостійної роботи студентів	10
7	Методи активізації навчального процесу	13
8	Системи поточного та підсумкового контролю знань	13
9	Критерії оцінювання результатів навчання студентів	14
10	Література	16

1. Пояснювальна записка

Вивчення економічної теорії сприяє усвідомленню майбутніми фахівцями сутності економічних законів та категорій, форм їхнього вияву та механізму дії, розумінню шляхів розвитку національної економіки, прогнозуванню економічної поведінки людей та діяльності економічних інститутів.

Мета – формування системи наукових поглядів на економічне життя суспільства, сучасного економічного мислення та основних умінь по застосуванню набутих знань у господарській та управлінській практиці.

Завдання – допомогти студентам зрозуміти трансформаційні процеси в економіці України, проблеми перехідної економіки; зорієнтуватися у виборі ефективного управлінського рішення; засвоїти первинні навички раціональної економічної поведінки.

Процес вивчення дисципліни ОК10 Економічна теорія спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

а) загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 9. Здатність підтримувати загальний рівень фізичної активності й здоров'я для ведення активної соціальної та професійної діяльності.

ЗК 10 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 11 Здатність до застосування знань з основ психології та етики ділового спілкування, компетентність в спілкуванні.

ЗК 12 Здатність до оволодіння технічними та організаційними засобами реалізації правил безпеки та охорони праці на підприємстві.

б) спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність розуміти предметну область і специфіку професійної діяльності.

СК 7. Здатність планувати, аналізувати і контролювати власну роботу і роботу обслуговуючого персоналу.

СК 8. Здатність знаходити творчі рішення визначених конкретних проблем у професійній діяльності.

СК 9. Здатність забезпечувати безпеку основних та додаткових послуг у закладах готельного і ресторанного господарства.

СК 15. Здатність застосовувати знання технологічного процесу виробництва та реалізації продукції ресторанного господарства.

Очікувані результати навчання.

РН 7. Здійснювати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел для розв'язання професійних завдань.

РН 8. Дотримуватися вимог охорони праці та протипожежної безпеки у закладах готельного та ресторанного господарства.

РН 12. Здійснювати підбір технологічного устаткування й обладнання для

раціонального використання просторових і матеріальних ресурсів.

PH 15. Професійно виконувати завдання у стандартних, нових та надзвичайних, екстремальних ситуаціях.

PH16. Професійно застосовувати знання і практичні навички отримані під час проходження практичних занять в лабораторіях Коледжу при здійсненні технологічних процесів у закладах готельно-ресторанного господарства.

PH 17. Застосовувати знання технологічного процесу під час виробництва та реалізації продукції ресторанного господарства.

2. Навчально-тематичний план предмету

№	Назва розділу	Кількість годин			
		Всього	Лекції	Семін.	Самост.
1	Основи економічного життя суспільства	28	6	4	18
2	Ринкова економіка	28	8	2	18
3	Національна економіка як ціле	20	6	2	12
4	Світова економіка	14	4	2	8
Всього		90	24	10	56

3. Календарно-тематичний план дисципліни

	Назви розділів і тем	Кількість годин			
		усього	лекції	семінар. заняття	сам. робота
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Основи економічного життя суспільства					
1	Взаємозв'язки економічних процесів та явищ		2	2	6
2	Власність. Виробництво. Економічний кругообіг		2	2	6
3	Раціональна економічна поведінка споживача та виробника		2		6
Розділ 2. Ринкова економіка					
4	Попит, пропонування, ринкова ціна		2	2	4

5	Гроші у функціонуванні економіки		2		6
6	Ринки виробничих ресурсів та доходи у ринковій економіці. Підприємницька діяльність.		2		4
7	Капітал, витрати виробництва і прибуток		2		4
Розділ 3. Національна економіка як ціле					
8	Загальні результати національного виробництва. Показники соціально-економічного розвитку держави		2	2	4
9	Економічні коливання, безробіття та інфляція		2		4
10	Державне регулювання економіки		2		4
Розділ 4. Світова економіка					
11	Міжнародна торгівля		2	2	4
12	Валютні відносини		2		4
Всього по дисципліні		90	24	10	56

4. Теми і плани лекційних занять

Розділ 1. Основи економічного життя суспільства.

Тема. Взаємозв'язки економічних процесів та явищ.

План:

1. Виникнення та еволюція економічної думки.
2. Суб'єкти та об'єкти економічних відносин.
3. Проблематика економіки.
4. Роль економічної науки в житті окремої людини і суспільства

Тема. Власність. Виробництво. Економічний кругообіг.

План:

1. Власність на виробничі ресурси.
2. Виробничі ресурси
3. Виробництво та продукт (результат) економічної діяльності
4. Економічний кругообіг

Тема. Раціональна економічна поведінка споживача та виробника.

План:

1. Споживач як основний суб'єкт сучасної економіки. Потреби споживача: зміст та класифікації.
2. Корисність споживчого блага. Закон спадної граничної корисності. Бюджет споживача.
3. Виробник як суб'єкт економіки та мета його діяльності.
4. Обмеженість ресурсів. Виробничі можливості. Крива виробничих можливостей.

Розділ 2. Ринкова економіка

Тема. Попит, пропонування, ринкова ціна.

План:

1. Сутність попиту. Закон попиту.
2. Сутність пропозиції. Закон пропозиції.
3. Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага

Тема. Гроші у функціонуванні економіки.

План:

1. Суть і функції грошей.
2. Види грошей.
3. Грошова система та її елементи.
4. Грошова маса та її показники.
5. Інфляція. Види інфляції.

Тема. Ринки виробничих ресурсів та доходи у ринковій економіці. Підприємницька діяльність

План:

1. Суть, структура ринку. Інфраструктура ринку.
2. Особливості ринку праці, ринку землі та ринку інформації.
3. Суть, функції та принципи підприємництва.
4. Види підприємництва і їх характеристика.
5. Підприємство – суть, принципи та притаманні риси

Тема. Капітал, витрати виробництва і прибуток.

План:

1. Суть і форми капіталу.
2. Суть і структура витрат виробництва.
3. Суть, види та джерела формування доходів.
4. Поняття прибутку, норма прибутку. Амортизація.
5. Управління підприємством. Бізнес-план.

Розділ 3. Національна економіка як ціле

Тема. Загальні результати національного виробництва. Показники соціально-економічного розвитку держави.

План:

1. Виробничий потенціал національної економіки. Сектори національної економіки.
2. Сукупні доходи та сукупні витрати
3. Суть та види суспільного відтворення.
4. Макроекономічні показники (ВВП, ВНП, НД).
5. Реальний та номінальний ВВП.

Тема. Економічні коливання, безробіття та інфляція.

План:

1. Суть, чинники і типи економічного зростання.
2. Поняття і фази ділового циклу. Причини економічних коливань. Економічні цикли.
3. Зайнятість і безробіття населення: види і форми.
4. Суть, види і типи інфляції.
5. Причини і наслідки інфляції

Тема. Державне регулювання національної економіки.

План:

1. Цілі державного регулювання.
2. Інструменти фінансового регулювання. Державний бюджет.
3. Інструменти грошового регулювання.
4. Інструменти регулювання у соціальній сфері
5. Підтримка конкуренції та антимонопольне регулювання.

Розділ 4. Світова економіка

Тема. Міжнародна торгівля.

План:

1. Сучасне світове господарство.
2. Міжнародні економічні відносини – суть і форми
3. Міжнародна торгівля: форми, структура, напрями.

Література: Крупська Л.П., ст.190, Єщенко П.С., ст. 160

Тема. Валютні відносини.

План:

1. Механізми встановлення валютних курсів.
2. Міжнародні організації валютного регулювання.
3. Європейська валютна система у ХХІ ст. СДР та Євро.

5. Теми і плани семінарських занять

Семінарське заняття № 1

Тема: Основи економічного розвитку суспільства. (2 год.)

План:

1. Предмет і методи економічної теорії
2. Економічні потреби суспільства. Економічні інтереси
3. Виробнича діяльність суспільства
4. Економічна система суспільства.
5. Власність в економічній системі

Питання для дискусії:

1. Назвіть основні етапи розвитку економічної теорії і дайте коротку їх характеристику.
2. Назвіть коло проблем, які вивчають економічна теорія, мікроекономіка і макроекономіка.
3. Чим відрізняються економічні закони від законів природи?
4. Як впливають економічні закони на життя окремої людини? Для чого потрібно їх вивчати?

Семінарське заняття № 2

Тема. Ринок та ринкові механізми. (2 год.)

План:

1. Сутність, види та функції сучасного ринку. Закон попиту та закон пропозиції. Ціна товару: сутність, види, фактори, що на неї впливають.
2. Інфраструктура ринку та її складові. Фондові та товарні біржі, біржі праці, інші.

Питання для дискусії:

1. За яких умов виникає ринок?
2. Назвіть риси сучасної ринкової економіки і розкрийте їхній зміст.
3. Охарактеризуйте функції ринку.
4. Які функції в ринковій економіці виконують домогосподарства?
5. Які функції в ринковій економіці виконують підприємці?
6. Які функції в ринковій економіці виконує держава?
7. Розкрити суть законів попиту і пропозиції?

Семінарське заняття № 3

Тема. Національна економіка. (2 год.)

План:

1. Форми суспільного продукту в процесі відтворення. Зайнятість і безробіття
2. Економічне зростання і його чинники. Економічні цикли
3. Державне регулювання ринкової економіки.
4. Фінансова система. Державний бюджет. Фіскальна політика.
5. Кредитна система національної економіки

Питання для дискусії:

1. Дайте визначення сукупного суспільного продукту.
2. Які складові характеризують вартісну структуру сукупного суспільного продукту?
3. Що таке просте і розширене відтворення?
4. Охарактеризуйте ВВП, ВНП і НД? Чим відрізняється ВНП і ВВП?
5. У чому полягає соціально-економічна суть зайнятості?

Семінарське заняття № 4

Тема. Світове господарство. (2 год.)

План:

1. Світове господарство.
2. Форми міжнародних економічних відносин.
3. Економічні аспекти глобальних проблем

Питання для дискусій

1. Що таке світове господарство та які риси йому притаманні?
2. Який вплив має міжнародна торгівля на формування світового господарства?
3. Що таке міжнародна економічна інтеграція?
4. На які групи поділяють країни, які утворюють світову спільноту?
5. Що таке транснаціональні корпорації?
6. Охарактеризуйте міжнародну торгівля як складову МЕН..

Семінарське заняття № 5

Тема. Прибуток від виробництва та витрати. (2 год.)

План:

1. Капітал як матеріальна основа підприємницької діяльності
2. Суть витрат виробництва та їх основні види
3. Фактори зниження витрат виробництва
4. Прибуток у ринковій економіці

Питання для дискусій

1. Витрати підприємств
2. Собівартість продукції
3. Ефективність використання факторів виробництва

6. Теми і питання для самостійної роботи студентів

Тема. Власність. Виробництво. Економічний кругообіг.

План:

1. Зміст відносин власності.
2. Типи, форми і види власності.
3. Особливості роздержавлення і приватизації в Україні

4. Сутність і структурні елементи економічної системи.
5. Типи економічних систем.
6. Перехідна економіка як об'єктивна закономірність.
7. Економічні реформи в Україні.

Тема. Раціональна поведінка споживача та виробника

План:

1. Обмеженість ресурсів.
2. Виробничі можливості.
3. Крива виробничих можливостей
4. Суть і структура суспільного виробництва.
5. Матеріальне і нематеріальне виробництво.
6. Фактори виробництва.
7. Ефективність виробництва, її сутність і показники.

Тема. Попит. Пропонування. Ринкова ціна

План:

1. Еластичність попиту.
2. Еластичність пропозиції.
3. Ринкова рівновага.
4. Суть ринкової ціни.
5. Функції ціни в ринковій економіці.
6. Види цін та їх характеристика.

Тема. Гроші у функціонуванні економіки.

План:

1. Суть і види грошового обігу.
2. Сучасні електронні гроші.
3. Закон грошового обігу.
4. Суть, види і типи інфляції.
5. Причини і наслідки інфляції.

Тема. Ринки виробничих ресурсів та доходи у ринковій економіці. Підприємницька діяльність.

План:

1. Підприємство – суть, принципи та притаманні риси.
2. Види підприємств і їх характеристика. Види об'єднань.
3. Суть і економічні основи конкуренції. Закон конкуренції.
4. Види економічної конкуренції.
5. Методи конкурентної боротьби.
6. Суть, основні форми монополії і причини виникнення.

Тема. Капітал, витрати виробництва і прибуток.

План:

1. Розподіл і використання прибутку.
2. Суть та види доходів. Номінальні і реальні доходи.
3. Джерела формування доходів. Сімейний бюджет.
4. Суть та функції зарплати.
5. Мінімальна заробітна плата та її критерії.
6. Вплив держави і профспілок на функціонування ринку праці.

Тема. Загальні результати національного виробництва. Показники соціально-економічного розвитку держави.

План:

1. Макроекономічне моделювання.
2. Макроекономічна політика.
3. Новітні макроекономічні показники: індекс людського розвитку, індекс економічної свободи, рівень глобалізації економіки
4. Особливості використання СНР в статистичному обліку України.

Тема. Економічні коливання, безробіття та інфляція.

План:

1. Втрати від безробіття. Визначення впливу безробіття на динаміку ВВП.
2. Зайнятість і безробіття у вітчизняній економіці.
3. Державне регулювання зайнятості.
4. Особливості інфляції у країнах з перехідною економікою.
5. Причини розвитку гіперінфляції в Україні та шляхи її подолання.

Тема. Державне регулювання економіки.

План:

1. Сутність фінансів, їх структура і функції. Фінансова система.
2. Державний бюджет. Державний борг. Бюджетний дефіцит.
3. Суть, принципи і функції податків.
4. Види податків та їх характеристика.
5. Методи оподаткування.
6. Суть, функції і форми кредиту.
7. Кредитна система та її структура.

Тема. Міжнародна торгівля.

План:

1. Зовнішньоекономічна діяльність та її форми.
2. Основні елементи зовнішньоекономічної політики держави.
3. Платіжний баланс та його характеристика.
4. Оцінка розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України.
5. Проблеми інтеграції України у світове господарство.

Тема. Валютні відносини. Рух капіталів між країнами.

План:

1. Міжнародні валютні відносини.
2. Структура та етапи розвитку світової валютної системи.
3. Міжнародні фінансово-кредитні заклади.
4. Валютний курс та валютне котирування.

Тема. Ринок та ринкові механізми.

План:

1. Сутність, види та функції сучасного ринку. Закон попиту та закон пропозиції. Ціна товару: сутність, види, фактори, що на неї впливають.
2. Інфраструктура ринку та її складові. Фондові та товарні біржі, біржі праці, інші.

7. Методи активізації навчального процесу

Класичні лекції, лекції проблемного характеру, лекції-бесіди, семінарські заняття, семінари-дискусії, практичні заняття, лабораторні заняття, реферування; повідомлення за темою (усна доповідь); розв'язування творчих завдань; виконання студентами завдань для самостійного опрацювання; індивідуальні консультації для студентів.

8. Система поточного та підсумкового контролю знань.

Поточний контроль: письмове опитування (економічний диктант), підготовка доповіді, розв'язування розрахункових задач, визначити відповідність між економічними категоріями.

Підсумковий контроль: залік.

Питання для самоконтролю на залік:

1. Виникнення та еволюція економічної думки.
2. Предмет економічної теорії
3. Методи пізнання економічних процесів.
4. Функції економічної науки.
5. Сутність потреб, їх класифікація. Ієрархія потреб за А. Маслоу.
6. Економічний закон зростання потреб.
7. Економічний інтерес.
8. Сутність і структурні елементи економічної системи.
9. Типи економічних систем.
10. Зміст відносин власності.
11. Типи, форми і види власності.
12. Суть і структура суспільного виробництва.
13. Фази і фактори суспільного виробництва.
14. Товар і його властивості. Альтернативні теорії вартості

15. Суть і функції грошей. Закон грошового обігу.
16. Грошова система та її елементи.
17. Суть, структура та функції ринку.
18. Інфраструктура ринку. Характеристика складових елементів.
19. Сутність попиту. Закон попиту.
20. Сутність пропозиції. Закон пропозиції.
21. Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага
22. Суть, функції та принципи підприємництва.
23. Підприємство – суть, принципи та притаманні риси.
24. Види підприємств і їх характеристика
25. Суть і форми капіталу.
26. Суть і види витрат виробництва, суспільства і підприємства.
27. Суть, види та джерела формування доходів.
28. Поняття прибутку, норма прибутку. Амортизація.
29. Розподіл і використання прибутку
30. Суть та види суспільного відтворення.
31. Суть, форми та структура суспільного продукту.
32. Показники економічної ефективності суспільного виробництва (ВВП, ВНП, НД).
33. Зайнятість населення, її види і форми.
34. Безробіття: види та форми
35. Суть, чинники і типи економічного зростання.
36. Поняття і фази ділового циклу. Причини економічних коливань.
37. Економічні цикли
38. Сутність фінансів, їх структура і функції. Фінансова система.
39. Державний бюджет. Державний борг. Бюджетний дефіцит.
40. Фіскальна політика
41. Світове і національне господарство. Міжнародна інтеграція.
42. Міжнародні економічні відносини – суть і форми.
43. Міжнародні трудові відносини.
44. Міжнародний рух капіталу.
45. Міжнародна торгівля: форми, структура, напрями
46. Суть і причини виникнення глобальних проблем.
47. Класифікація глобальних проблем сучасності.

9. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Бали / Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання
«Відмінно» / Високий	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Здобувач

	освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом
«Добре» / Достатній	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу, питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях – неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.
«Задовільно» / Середній	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач освіти у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки.
«Незадовільно»/ Початковий	Оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичному завданні припущені суттєві помилки.

10. Рекомендована література

Основна

1. Крупська Л. П. Економіка (профільний рівень): підруч. для 11 кл. закл. загал. серед. освіти / Л. П. Крупська, І. Є. Тимченко, Т. І. Чорна. – Харків: Ранок, 2019. – 256 с.
2. Криховець-Хом'як Л. Я. Економіка (профільний рівень): підруч. для 11 кл. закл. загал. серед. освіти / Л. Я. Криховець-Хом'як, О. В. Длугопольський, А. А. Вірковська. – Тернопіль: Астон, 2019. – 320 с.

Додаткова

3. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. Одеса, 2020. 76 с
4. Панчишин С.М., Островерх П.І., Грабинська І.В. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник : у 2 кн./ за ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. – 3-тє вид., виправл. та доп. Львів: Апріорі, 2017. Кн.1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка . 567 с.

Інформаційні ресурси

5. Малий І.Й. Макроекономіка: базовий електронний текст лекцій. / Укладачі: Малий І.Й., Радіонова І.Ф., Куценко Т.Ф., Федірко Н.В. та ін. Київ: КНЕУ, 2017. 200 с. URL: http://feu.kneu.edu.ua/ua/depts4/mdu/disciplines_of_bachelor_level_mdu/macroeconomics/
6. Всі новини економіки та фінансів: URL: <http://www.ukr.net/ua/news/jekonomika>
7. Інформаційно-пошукова система законодавчих і нормативних документів України URL: <http://www.rada.gov.ua>
8. Сайт Національного Інституту стратегічних досліджень
а. URL: <http://www.niss.gov.ua>
9. Нормативно-законодавчі акти у державному секторі, підприємницької діяльності, міжнародні стандарти. URL: <https://mof.gov.ua/uk>
10. Законодавчі та нормативні акти з банківської діяльності. Періодичні видання НБУ. URL: <https://www.bank.gov.ua/>